AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 270. CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, NOVEMBER 17th, 1930. LETO XXXII.—VOL. XXXII.

Mr. A. J. Damm se iskreno zahvaljuje svojim slovenskim prijateljem

Mr. Adam J. Damm, bivši naš councilman in mestni blagajnik, nam je poslal prav prijazno pismo, iz katerega posnemamo sledeče: Moji dragi slovenski in hrvatski prijatelji! Dovolite mi, da se na tem mestu prav iskreno in javno zahvalim mojim slovenskim in hrvatskim prijateljem za njih lojalnost in dobro voljo, katero so pokazali s svojimi glasovi ob priliki zadnjega volivnega dne. število glasov, katere sem dobil v 23. vardi, je bilo največje v vseh letih moje karijere, in zelo me veseli, da ljudje, ki me najbolj poznajo, odobravajo moje delo v javnosti. Vedno sem govorli to, da imam veliko raje dobro voljo in naklonjenost onih, ki me poznajo, kot odobravanje onih, ki trdijo, da so moji prijatelji, dočim me v resnici napadajo brez vsakega dobrega vzroka. Rodil sem se v Clevelandu, kjer sem tudi dobil vzgojo in vzrastel sem med Slovenci. V največjo čast in ponos so mi bili vedno moji dobri slovenski in hrvatski prijatelji. Vso javno čast, ki sem jo užival, sem dolžan edino-le Slovencem in Hrvatom, ker so držali z menoj v slabih in dobrih časih, in črn nehvaležnež bi moral biti, ako se tega v polni meri ne bi zavedal. Moj dom je bil odprt vsem vašim ljudem ob vsakem času, in tudi danes ponavljam, da je dom odprt v bodočnosti vsem, bodisi, da iščete nasveta ali druge pomoči. Nič ne odlašajte. Kar pridite k meni. Jaz čutim spoštovanje do vsakogar in nikdar nikomur nisem želel še kaj slabega. In ko se vam ponovno zahvaljujem za vašo dobro voljo in naklonjenost, vas še enkrat pozdravljam, vam zelo udani prijatelj — Adam J. Damm, 6012 Superior Ave.

Japonskega načelnika vlade hoteli ubiti

Tokio, Japonska, 14. novembra. — Japonski ministr. predsednik Hamaguchi je bil danes nevarno obstreljen po nekem anarhistu. Minister se je nahajal na centralnem kolodvoru v glavnem mestu, ko se je napad izvršil. Predsednik Hamaguchi se nahaja v opasnem stanju v bolnici.

Še ena zmaga

Pri uradnem štetju glasov, oddanih predzadnji torek, se je sedaj izkazalo, da bo še en republikanec zgubil svoj urad. Perry Jackson, republikanec, bo zgubil sedež v državni postavodaji, in dobil ga bo Joseph Smolka, demokrat. Neuradno se je za Smolka naštelo 103,308 glasov, za Jacksona pa 105,559. Uradno štetje pa kaže, da je dobil Smolka v resnici 106,614 glasov, Jackson pa 104,953. Tako gre zopet en republikanec iz urada.

Brat Mooneya

Kongresman Charles A. Mooney je odpotoval v soboto v St. Marys' Ohio, kjer ima družinski dom. Tam je namreč umrl njegov brat Daniel Mooney, 65 let star. Svoje dni je bil ameriški poslanik pri republiki Paraguay.

Avto nesreča

Mrs. Bartels, 7110 Hecker Ave. je bila odpeljana v Mt. Sinai bolnico, ko jo je na Superior Ave. in 71. cesti povozil neki avtomobil. Mrs. Bartels je v kritičnem stanju.

Poslovanje Volstead postave v Ameriki ima skrajno slabe posledice

Washington, 15. novembra. Prohibicijski urad zvezne vlade pravkar naznanja, da so zvezne oblasti tekom meseca oktobra aretirale 4948 oseb radi kršenja prohibicije. To je nezaslišano visoko število. Pomisliti je pa tudi treba, da v tem številu niso vključene osebe, ki so bile aretirane od policije ali od državnih oblasti. Od 1. julija, letos, naprej so zvezne oblasti aretirale že 22,127 kršilcev Volstead postave. Koncem oktobra so imele zvezne sodnije nad 23,000 slučajev v preiskavi. Vsi slučaji se tičejo kršitve zvezne prohibicije. Povprečno je bil vsak kršilec prohibicije na zvezni sodniji kaznovan na 206 dni zapora in v plačilo globe $125.00. Vsega skupaj so bili kršilci prohibicije v oktobru mesecu obsojeni na 733,422 dni zapora in v plačilo globe $577,936. Od prvega julija letošnjega leta naprej, so pa dobili kršilci prohibicije 1,499,146 dni zapora, in plačati so morali skoro dva milijona dolarjev kazni. 5119 prostorov po Ameriki je zvezna sodnija dala zapreti tekom leta, kar pomeni, da lastniki dotičnih prostorov zgubivajo najmanj pol milijona dolarjev mesečno samo na rentu. V oktobru mesecu so zvezni prohibicijski agenti zaplenili 1689 kotlov za kuhanje žganja, poleg tega so pa vdrli v 6513 prostorov, kjer se je izdelovalo pivo. Nad pol milijona galon pive je bilo zaplenjeno, in 125,119 doma pridelanega žganja. Letos so zvezni prohibicijski agenti zaplenili že nad dva milijona galon munšajna.

Predsednik Hoover bo imel vsega preveč

Hagerstown, Md., 14. novembra. — Na tukajšnji Woodmont Road farmi so ustrelili štiri divje purane in sedem fazanov, katere so odposlali v Washington kot darilo predsedniku Hooverju za Zahvalni dan. Hoover bo lahko hvaležen na isti dan.

Preiskava brutalnosti

Sodnik Silbert je pisal direktorju javne varnosti, Barryu, da mora slednji nemudoma upeljati preiskavo, da se dožene, ali se policija v resnici poslužuje brutalnih metod, ko izprašuje aretirane. Take tožbe so se ponovno že čule na sodniji. Neki aretirani Erskine, je pred sodnijo povedal, da so ga policisti tepli z gumijevo palico, tepli po obrazu in obkladali z drugimi brutalnostmi. Sodniki Silbert je dejal, da če Barry takoj ne upelje preiskavo, da jo bo on sam upeljal. Barry je obljubil, da bo takoj preiskal zadevo.

Listnica uredništva

Večkrat smo že opozorili naše cenjene dopisovalce, da podpišejo svoje ime na dopis, da vemo, kdo piše. Če pa dopisnik neče imeti svojega imena v listu priobčenega, mu tudi ustrežemo — samo zapiše naj, kaj naj pride pod dopis. Dopisov, ne da bi vedeli, kdo ga pošilja, ne priobčujemo.

$50,000 za ljubezen

Mrs. Dorothy Johnstone, 2114 Ridge Road, je na Common Pleas sodniji vložila tožbo za $50,000 napram Ruth Wiseman, 708 E. 124th St. Dolži jo, da ji je ukradla ljubezen moža z neprestanim zapeljevanjem, in ta ljubezen je vredna $50,000.

Danes se otvori kampanja za Community Fund

Večje število naših ljudi dobilo državljanstvo

Pretekli petek se je vršilo na zvezni sodniji v Clevelandu zaslišanje za ameriško državljanstvo. Sledeči naši ljudje so postali ameriški državljani: Andrej Slokar, John Žele, Jos. Zorman, Mike Maver, Anton Rigler, Louise Trhlen, Mary Stepanovič, John Klein, John Breznikar, John Strmec, Mary Šnabl, Jos. Martin, Ante Bilinovec, Mirko Lončarski, Terezija Štefan, Mike Verovich, Anton Volk, Frank Kolomej, Johana Šmidt, Fred Šmidt, Frank Trempush, Maria Ivančič, Vinko Kramarič, Frances Kovach, skupaj 24 novih državljanov. Zadnjič smo jih izkazali 288, danes 24, skupaj 312 novih naših ameriških državljanov v letošnjem letu. Vsem prav iskrene čestitke!

Naši novi naročniki:

Sledeči naši prijatelji so se naročili pretekli teden na slovenski dnevnik "Ameriška Domovina": Anton Jakopin, Willoughby, Ohio, Frank Gostiša, Waukegan, Ill., Frank Guzel, Cleveland, Frank Nagode, Cleveland, Mihael Kostrevc, Jugoslavija, Frances McKenica, Cleveland, Frank Kos, Cleveland, Jos. Jurkas, Cleveland. Vsem novim naročnikom našo prav iskreno zahvalo.

Radio tiketi

Vsi oni, ki imajo radio tikete v posesti, naj vedo, da se bodo oddala darila kakor hitro so oddani vsi tiketi. Drugače ta stvar ne more biti rešena, kot da se vsi tiketi ob istem času denejo skupaj in se od vseh tiketov izberejo imena, tako da ima prav vsakdo priliko, da se njegovo ime dvigne iz vreče. Nadaljna tozadevna nedeljo po radiu potom vsako nedeljo po radiu potom WJAY postaje.

Slovenski darovi za slovenskega pisatelja

V Euclidu in Nottinghamu so vedno med prvimi, kadar se gre za kako koristno stvar. Slišali so klic S. N. Čitalnice, ki zbira darove za našega pisatelja Rado Murnika. Pevski odsek kluba Ljubljana je nabral na 20 letnici dr. Zavedni Sosedje dar, katerega je Mr. Plevnik takoj poslal v Ljubljano. Darovali so po $1.00: Jas. Rotter, Jos. Plevnik, Rozi Zdešar, Louis Hafner, Vinc Badalich, Jac. Kušar, Fr. Lopatič, Jos. Pezdirc, po 50c. L. Križman, A. Ogrin, Fr. Rupert, J. Zimmerman, Fr. Žagar, L. Leskovec, T. Floss, A. Lavrič, John Ivančič, A. Možina, A. Stušek, Tine Rome, Fr. Matko, po 25c. V. Kolar, J. Kanc in John Zupanc, skupaj $15.25. J Rotter in L. Križman, nabiralca.

Avto nesreča

Ponesrečil se je s svojim avtomobilom rojak Leopold Zajc. Ko je iz Edna Ave. pripeljal na Norwood Rd., je zgubil kontrolo svojega avtomobila, da je zadel v vodno cev na cesti. Dobil je take poškodbe, da je pol ure pozneje umrl. V istem avtomobilu so bili še štirje drugi, katerim se pa ničesar ni zgodilo. Ranjki je bil star 22 let, samec. Rojen je bil v Clevelandu, kjer zapušča mater, dva brata, Josepha in Franka in sestro Josephine. Ranjki je bil član dr. sv. Janeza Krst. št. 37 J. S. K. J. Pogreb se vrši v sredo zjutraj iz hiše žalosti na 6401 Spilker Ave. pod vodstvom Fr. Zakrajška. Preostalim sorodnikom naše globoko sožalje!

Iz domovine

Rojak g. John Bradač je šel pred kratkim na obisk v staro domovino, vas Breg, fara Zagrac. Tam se je poročil in pripeljal sedaj svojo ženko v Cleveland. Družina stanuje na 5901 Bonna Ave. Iskreno dobrodošli!

Škof Schrembs je odstranil duhovna

Katoliški škof iz Clevelanda, Rt. Rev. Joseph Schrembs je šel na sodnijo in zahteval, da se katoliški župnik v Youngstownu, Rev. Liscinsky, sodnim potom odstrani iz cerkve sv. Cirila v Youngstownu. Sodnija je škofu ugodila. škof je izjavil, da je bil Rev. Liscinsky imenovan leta 1922 za župnika, in ima škof pravico ga odstraniti, dočim Rev. Liscinsky trdi, da nima te pravice. Proti župniku so prihajale ponovno pritožbe. Rev. Liscinsky se je izjavil, da bo apelira na papeža.

Smrt rojakinje

V nedeljo ob osmi uri zvečer je v bolnici v Sandusky, Ohio, preminula Mary Koprivec. V Clevelandu zapušča soproga, enega sina in tri hčere, eno sestro in teto. Doma je bila iz vasi Dane pri Ložu, kjer zapušča starše, brate in sestre. Bivala je 9 let v Vermillion, Ohio, kjer so imeli farmo. Njeno truplo bo ležalo pri sorodnikih Martin Kožuh na 981 E. 67th St. Pogreb se vrši pod vodstvom Jos. Žele in Sinovi, in naznanimo jutri dan. Bodi ranjki ohranjen blag spomin, prizadetim pa naše sožalje!

Nesreča z avtomobilom

V nedeljo popoldne se je pripetila na Saranac Rd., blizu 157. ceste, avtomobilska nesreča. Neki avtomobil je zadel Mrs. Josephine Brzil ter jo na mestu ubil. Poškodoval je tudi otroka, ki je stal zraven nje. Podrobnosti poročamo jutri.

Proslava "Slovenca"

Poročilo o krasni proslavi dvajsetletnice društva "Slovenec" prinesemo jutri.

V New Yorku je 29 procentov vseh prebivalcev židovskega pokoljenja.

Štirje ubiti, 62 ranjenih, ko je policija napadla delavce

Madrid, Španska, 15. novembra. V sredi trgovskega dela mesta so danes kar naenkrat izbruhnili večji delavski nemiri, ki so povzročili, da je bilo tekom pol ure po izbruhu več oseb ubitih, 12 težko ranjenih in 50 oseb je dobilo manjše poškodbe. Tisoče delavcev se je kar naenkrat pokazalo na ulicah, ki so tako povečali silno množico, ki se je nahajala pri pogrebu štirih delavcev, ki so bili dan poprej ubiti, ko se je neka hiša podrla. Demonstracija se je pričela kot v znak protesta proti nezanesljivim poslopjem, v katerih so delavci v smrtni nevarnosti, toda kmalu je demonstracija nastala prava revolucija. Dospela je policija na konjih, ki je napadla ljudi, ki so kričali: "živela revolucija!" Ker so ljudje začeli metati kamenje na policijo, je slednja potegnila sablje in začela neusmiljeno udrihati po demonstrantih. Množica je napadla tudi tovarne in trgovske prostore. Potem pa kar naenkrat je postalo vse mirno. Ljudje so se tako hitro razšli kot so se pojavili.

Fess naj se umakne kot načelnik stranke

Washington, 15. novembra. Znani republikanski kongresman Fred Britten iz države Illinois, je ponovno zahteval, da odstopi senator Simeon D. Fess od načelstva republikanske stranke, ker je Fess suh in v zvezi z Anti-saloon ligo. Poleg tega pravi Britten, da so volitve v državi Ohio jasno pokazale, da je narod v Ohio moker, in ga torej Fess kot suhač ne more pravilno zastopati.

Smrtna kosa

V soboto večer je po dolgi bolezni preminul rojak Anton Koss. Meseca januarja se je podal v Texas iskat zdravja, pa je bilo zaman. Vrnil se je zopet k svojim. Ranjki je bil jako dobro poznan, ker je več let vodil gostilno na 163. cesti in Waterloo Rd. Ranjki je bil star 51 let, doma iz vasi Kosi, fara Ročinj na Primorskem. V Ameriki se je nahajal 27 let. Osem let je bival na farmah na White Rd., Wickliffe, O. Bil je član društva Waterloo Grove, W. O. W. Tu zapušča žalujočo soprogo Vero, rojeno Podpadec, 6 sinov, eno hčer, mater, dva brata in tri sestre, Mrs. Louise Kogoj, Mary Benčar in Frances Bašnik. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 9. uri iz hiše žalosti na White Rd., v cerkev Marije Vnebovzete na St. Paul pokopališče pod vodstvom A. F. Svetek Co. Bodi ranjkemu ohranjen blag spomin, vsem preostalim sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Smrt rojaka

V soboto popoldne je nagloma preminul Anton Samsa, star 40 let, stanujoč na 1387 E. 39th St. Ranjki je bil samec. 13. sept. mu je umrla mati Jera Samsa. Zapušča tu sestrično J. Lenaršič. Rojen je bil v vasi Gora pri Sodražici. Tu je bival 24 let. Bil je član dr. sv. Cirila in Metoda št. 18 S. D. Z. Pogreb se vrši v sredo zjutraj iz Jos. žele & Sons pogrebnega zavoda. Naj bo ranjkemu ohranjen blag spomin!

⊙ Pismo ima pri nas g. Svetozar Banovec.

Otvoritev prvega radio programa druge sezone je bil velik uspeh

Prvi slovenski radio program v naši drugi sezoni se je imenitno obnesel. Sicer bi kmalu prišlo po krivdi postaje, da sploh ne bi imeli programa, toda imeli smo ga in smo lahko ponosni na njega. Program se je pričel točno ob 12:15 in je trajal do 1:15. Vodstvo WJAY radio postaje se je trikrat zaporedoma oprostilo radi neprilik, ker so menjali uro in izjavilo, da slovenski program je izmed vseh narodnostnih programov najlepši.

Program je otvoril Mr. Frank J. Lausche, ki nas je iskreno in zanimivo predstavil ameriški publiki v krasnem angleškem slogu. Povedal je, kaj premorejo Slovenci po Ameriki, zlasti pa v Clevelandu, s svojimi narodnimi domovi, cerkvami, čitalnicami, bankami in društvi. Njegov govor tozadevno je bil naravnost klasičen. Opisal je na kratko biserne kraje, kjer so se rodili Slovenci, njih poezijo in romantiko. Potem je pa v slovenskem govoru orisal pomen slovenskega radio programa.

Kot prva glasbena točka je bil nastop Slovenskega radio orkestra. Pod vodstvom dr. Lauscheta je orkester odlično zaigral. Posebnost igranja tega orkestra je, ker vpleta vmes vedno slovenske narodne komade, kar daje orkestru posebno privlačnost.

"Uspavanka" je bila prva pevska točka, peta po Josephine Lausche-Welf in Mary Udodovich. Besede te pesmice je zložil g. Ivan Zorman, uglasbil je pa pesem dr. William J. Lausche. Peta je bila dobro in zlasti spremljevanje na klavirju in violini je bilo ganljivo "Zagorske zvonove" je lepo zapel g. Louis Grdina. "Luštno je res na deželi" po Miss in Mrs. Lausche-Welf je prijetna narodna pesmica, ki vas ponese iz Amerike tja v domače kraje in livade in gaje, kjer ste živeli kot brezskrbni otroci. Imenitna je bila zbirka solo igranja dr. Lauscheta na piani, ko smo začuli zvoke "Buči, buči, morje Adrijansko" in "Po jezeru bliz' Triglava."

Mr. Louis Grdina je krasno zapel "Savica," s pravim povdarkom in občutkom. In "Po gorah je ivje," je lepa pesmica, samo zdi se nam, da sta pri tej pesmici stali nekoliko predaleč od mikrofona. Pesem je bila peta izvrstno, le malo pretiho. Solo Miss Udovich "En let in pol" je bil jako simpatičen in sentimentalen. Čvrsto in veselo sta zapeli Udovicheva in Lauschetova ono priljubljeno "Hiš'ca pri cest' stoji!"

Končno nam je Slovenski radio orkester pod vodstvom dr. William J. Lauscheta igral še dva komada, o katerih nam je bilo žal, ker sta bila tako hitro končana. Računši mnoge spremembe v zadnjem trenutku, novo vodstvo in vse drugo, moramo reči, da je bila prva nedelja slovenske radio ure v drugi sezoni lep uspeh. Za prihodnjo nedeljo pa pravočasno naznanimo, kdaj se začne program. Naznanjala bo tudi WJAY radio postaja, potem bomo pa imeli stalno uro in bo vsakdo vedel, kdaj se vrši slovenski radio program.

* Cena bakru se je na javnem trgu zvišala za 15 procentov.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto ....$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto $5.50; pol leta $3.00
Za Evropo celo leto $7.00, pol leta $3.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljatve naslovite: Ameriška Domovina, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83 No. 270. Mon. Nov. 17th, 1930.

Naše zadeve v Clevelandu

Cleveland je metropola slovenskih naselbin v Ameriki, kar pomeni, da je v Clevelandu naseljenih največ Slovencev izmed vseh naselbin v Zedinjenih državah. In metropola pomeni tudi, da je v Clevelandu središče kulturnega delovanja naših slovenskih društev, da imamo tukaj sedem narodnih domov, ki so skupno veljali skoro en milijon dolarjev, kar predstavlja narodne žrtve in voljo ohraniti slovenski jezik.

Cleveland je središče ameriških Slovencev, tu imamo največ inteligentov, največ inteligentnih delavcev, ki so vsak čas pripravljeni delovati na družabnem, društvenem in kulturnem polju, da propagirajo čast in ponos ter značaj slovenskega naroda.

Med tako ogromno množino naših ljudi v Clevelandu se gotovo pričakuje, da imamo značaje vseh barv, načel in prepričanj. Saj je tudi to prav, kajti ako bi bili vsi enega prepričanja, bi bilo naše življenje dokaj mirno in brezbarvno. —

Vse slovensko časopisje po širni Ameriki se silno zanima za dogodke v Clevelandu. Več se piše o razmerah med nami v Clevelandu po drugih časopisih, kot o sploh kaki drugi naselbini. Razvidno je iz tega, da se slovensko časopisje po širni Ameriki silno zanima za Cleveland, da so oči vsega naroda obrnjene na Cleveland, češ, kaj bodo v Clevelandu naredili. In tako pazno sledijo vsakemu koraku, ki ga naredi slovenski Cleveland.

Med nami imamo naše dobre rojake, ki informirajo "Prosveto," "Glas Naroda," "Proletarca" in "Amerikanskega Slovenca" o gibanju v Clevelandu. Tuintam čitamo dopise iz Clevelanda o gibanju naših ljudi v Clevelandu. Poleg tega pa uredništva sama prinašajo pripombe in članke o našem življenju, tako da smo lahko veseli, ker vlada tako veliko zanimanje za našo slovensko - ameriško metropolo.

Pa se zgodi tudi včasih, da eden ali drugi ne poroča točne resnice, bodisi, ker je v strankarskem oziru preveč omejen, bodisi, da ne pozna dobro položaja, bodisi, da hoče naselbini škodovati. Mi prav radi vidimo, da so dopisi iz Clevelanda v slovenskih časopisih izven Clevelanda. Le to bi prosili, da bi se dopisniki vedno držali resnice, četudi je včasih grenka.

V naši metropoli ima vsakdo priliko, da se izrazi glede svojega mnenja in prepričanja. "Ameriška Domovina," slovenski dnevnik je velikogruden dovolj, da pripusti vsakemu izraziti svoje mnenje, bodisi nam prijateljsko ali nasprotno. Časopis je tu, da služi interesom našega naroda, in dokler je dopisnik pošten in dostojen, je vselej sprejet z odprtimi rokami pri nas.

Bati se nam je pa treba obrekovalcev, ljudi, ki ne poznajo dobro zgodovine naše naselbine, ljudi, ki nalašč obrekujejo iz osebnih ali sebičnih namenov. Taka naselbina kot je Cleveland ima seveda nešteto problemov, katere skuša naselbina sama reševati po svojih najboljših zmožnostih.

Tekom zadnjih šestih mesecev smo imeli v Clevelandu tri večje dogodke, ki se tičejo našega narodnega življenja. To je bila konferenca izvanrednega značaja, kot jo je imel Slovenski Narodni Dom, nadalje napad na pevsko društvo "Zarja" od strani "Enakopravnosti" in obrnjena politika iz socializma in progresivizma k republikanstvu, od strani "Enakopravnosti."

Vse to so naše zadeve in bomo z njimi dobro obračunali in poravnali, kot pač vemo, da je za Cleveland najboljše. Glede tega pa se nosi v drugo časopisje razna poročila, ki vselej ne odgovarjajo resnici. Uredništva slovenskih listov komentirajo tozadevno stvari, ki niso točne, pa najsibo to glede nas ali glede naših nasprotnikov.

Ni čuda, da ima Cleveland kot prva slovenska naselbina v Združenih državah toliko raznih problemov. Toda prepričani smo, da bodo naši inteligenti, obrtniki, trgovci in naši delavci v Clevelandu te probleme rešili tako, kot bodo po svojem zdravem razumu sprevideli, da je najbolje. Odklanjamo neumestno kritiko, bodisi iz Chicage ali New Yorka, pozdravljamo pa zdravo sodelovanje za splošni napredek naroda.

D O P I S I

Cleveland (Nottingham), O. Cenjeni gospod urednik: — Bilo je na večer pred zadnjimi volitvami. Kot državljanko Zedinjenih držav je tudi mene zanimalo, kako se bodo volitve iztekle, zato sem se ta večer podala na shod, ki se je vršil v Grdinovi dvorani na St. Clair Ave.

Ko pridem na St. Clair Ave., sem videla vse polno poznanih obrazov; na tisoče ljudi se je trumoma pomikalo proti dvorani. Ker je bila dvorana nabito polna, sem se odločila, da grem domov.

Medpotoma pa srečam našega Mr. August Kollander-ja, ki se je pred kratkim vrnil iz Jugoslavije. Hitro ga pozdravim: "Hello, 'griner'!" in sicer po navodilu "Knjige ameriške olike." "Hello, Marjanca!" in mi poda desnico, kot pravi štajerski fantič.

Vprašala sem ga, kakšne vtise je prinesel iz naše lepe Slovenije; — vem, da veliko pozdravov od ljubljenih tam doma, za morjem. . . "Ti, morda je kdo poslal kakšen pozdravček tudi za mene?" — "Ne, nihče ni vprašal po Tebi, Marjanca, samo tam v Borovnici Furlanov Tonček je bil radoveden, če Te poznam, in skrbelo ga je, če si še lejdig in frej. Povedal sem mu, da si še vedno samica-devica, in da misliš taka ostati, dokler se te kdo ne usmili."

"A, tako? Kaj pa naše slovenske planine? Ali se še tako ponosno dvigajo, kot nekdaj?"

"Da, da, slovenske planine so lepe, lepše kot vse druge, kar sem jih videl med potjo. Ko prideš nazaj v domovino, se Ti zdi, kakor bi ti rekle: Pozdravljen mi, sin slovenskih planin! in srce ti zaraja veselja, obdaja te tisto rajsko veselje, katero občutiš le takrat, ko stopiš zopet — po dolgih letih — na slovenska tla, kjer si nekdaj ob strani staršev brezskrbno rajal.

"O, prijatelj, nehaj in ne oživljaj mi spominov, ki jih imam sama zapisane globoko v srcu, spomine, ki jih ne poruši noben vihar in ne zamori nobena slana."

Težko sem čakala slovenskega radio programa in v nedeljo se bo zopet razlegala slovenska pesem čez hribe in doline naše nove domovine. Da, ponosna sem, da sem hči slovenske zemlje in njen vpliv me spremlja daleč v novi domovini. — Torej sedaj imam priliko, da si preskrbim srečke slovenskega radio programa, in mogoče bom tako srečna, da jaz zadenem tisto prosto vožnjo v domovino in nazaj. Veste, pa nič čudnega ne bi bilo, če bi jaz dobila, saj imam večjo srečo kot pamet, pa če verjamete, al' pa ne. . .

Kupila sem že veliko teh listkov, no, saj so poceni, samo po 25c in lahko gre človek poceni na obisk v rojstno domovino. . . Radovedna bom res, kdo bo tako srečen? Če bi dobila slučajno jaz to prosto vožnjo v domovino, katero je daroval Radio klubu Mr. Mihelich Co., ki se nahaja v S. D. Domu in ki prodaja parobrodne listke, kjer je Mr. August Kollander poslovodja, bi se čutila zelo srečno. V tem slučaju bi izbrala tu v Ameriki kavalirja, da bi me spremljal v Slovenijo. Seveda vožnjo tja bom jaz plačala zanj, za nazaj naj pa sam skrbi, ali ga bom pa tam pustila, jaz bom itak že imela plačano. Ja, veste, pa to niso "špasi;" mnogo bo dobitkov in mnogo ljudi bo srečnih, in ljudje se kar skušajo, kdo bo več teh listkov kupil.

Take prilike še nikoli nismo imeli, da bi mogel iti človek za 25c v stari kraj na obisk. Pa tudi drugi dobitki so krasni, tako da bo vsak zadovoljen, kdor bo kaj zadel.

Lepo se zahvaljujem za pozdrave našim mušketirkam iz Ambridge, Pa., Vidim, da ste dekleta, ki jih je treba iskati; korajža, ta velja danes. Dasi so slabi časi, vendar ne smemo obupati, kajti za dežjem pride tudi solnce in za slabim dobro.

Ob priliki zopet kaj. Danes, ko to pišem, se počutim kot da sem na "šifu" in da se zibljemo po širokem morju v našo ljubljeno, nikdar pozabljeno domovino. Zato od srca zakličem:

"V duhu zrem, oh, vas planine,
z radostjo poje mi srce:
oj planine, ve spomine
v prsih vzbujate lepe. . .

Pozdrave!

Marjanca Kuharjeva.

Cleveland, O. — Spodaj podpisani je prejel iz stare domovine, iz Toplic na Dolenjskem, sledečo zahvalo:

Gospod Anton Novak, Cleveland, O.

Cenjeni!

Od Vas poslani znesek 40 dolarjev za motorko hvaležno prejeli. Oprostite, da se tako dolgo nismo zahvalili. Pričakovali smo namreč, da sprejmemo darove od vseh drugih Amerikancev, katere smo zaprosili, da bi se vsem obenem zahvalili. Žalibog, tega do sedaj še nismo dočakali. Sporočamo, da smo kupili motorko v Nemčiji za 71 tisoč dinarjev, z 500 m cevmi in drugimi potrebščinami. Producira 24 konjskih sil. Vodo brizga, če je treba, na štiri cevi. Dolgujemo še 33,000 dinarjev za njo. V našo posest je prišla 29. avgusta in 9. novembra t. l. se bo vršila blagoslovitev motorke. Ob tej priliki se bomo slovesno spomnili vseh vas darovalcev v Ameriki.

Tudi na tem mestu izrečemo v imenu gasilnega društva: tisočkrat vam najlepša zahvala vsem in vsakemu posebej, ki je kaj daroval, posebno pa Vam, ki ste se potrudili in nabirali okrog prijateljev gasilstva.

Z vašimi darovi ste mnogo pripomogli do vzvišene gasilske stvari in zato vam Bog plačaj za vašo požrtvovalnost. Prejmite Vi in izročite vsem darovalcem najiskrenejše gasilske pozdrave.

Prostovoljno gasilsko društvo v Toplicah, Dolenjsko.

Gašper Pelko, t. č. načelnik,
Ivan Žvan, t. č. tajnik.

SPOMINI NA RUSKO-JAPONSKO VOJNO

Pred 25. leti je bila v Portsmouthu podpisana rusko - japonska mirovna pogodba, po kateri je izgubila Rusija svoje vojno oporišče na Daljnem Vzhodu, in sicer Port Artur ni južno polovico otoka Sahalina. Desničarski ruski listi, ki se spominjajo obletnice, so mnenja, da je bil mir sklenjen predčasno, ko Rusija ni še utegnila izbrati svoje premoči na kopnem: konjenica in topovi so prepozno dospeli na oddaljeno bojišče. Razen tega pa je bila tudi Japonska na koncu svojih moči. Poklicala je pod orožje osem odstotkov vsega prebivalstva, dočim ga je Rusija poklicala le pol odstotka. Med japonskimi ujetniki, ki so padli v roke Rusom v mukdenski bitki, je bilo že precej starčkov in napol otrok. — Morda je res, da se je Rusija prenaglila z mirom, vendar so bili tu drugi, važnejši vzroki za ta korak, namreč notranji nemiri in radi teh ogrožena ruska vlada ni mogla nadaljevati vojne, ki je že itak preveč omajala njeno stališče doma. Mir pa je bil proti vsemu pričakovanju sklenjen precej ugodno za Rusijo, za kar se je zahvaliti samo nepopustljivosti ruskih diplomatov in osebni energiji predsednika Roosevelta. Pa tudi že skoro popolna finančna izčrpanost je Japonsko prisilila, da je precej popustila od svojih dalekosežnih zahtev. Po sklenjenem miru je car odlikoval z grofovsko častjo vodjo ruske delegacije, znanega finančnika S. Witeja, kar je izzvenelo kot uradno priznanje njegovih zaslug pri pogajanjih. Toliko zgodovine.

Ta 25-letnica pa vzbuja resnim svetovnim politikom še druge pomisleke. Japonska je znala spretno izkoristiti vse dogodke in razmere in trdno slejkoprej obvlada vzhodni del Tihega oceana. Rusija pa je, kar se tega tiče, precej na slabšem. Rusija na Daljnem Vzhodu ne more misliti na pomorsko vojno in bi celo zelo težko zavrnila ono japonsko moč, ki bi se izkrcala na suho. Če bi prišlo na Daljnem Vzhodu do oboroženega konflikta ,ima japonska armada skoro prosto pot v Sibirijo. Nobena skrivnost ni več, da ima japonski generalni štab že izdelan tozadevni načrt, po katerem bi japonska armada v slučaju vojne zasedla nekaj dni po napovedi vojne vse ozemlje notri do Bajkala. Japonska nima nobenega strahu pred svojo veliko sosedo. Sovjeti so se tekom svoje devetletne vlade na Daljnem vzhodu zanimali vse preveč za kitajske razmere, kjer so skuhali lepo kašo, za uspešno obrambo svojih lastnih meja pa se niso brigali. Po svetovni vojni so japonske čete kot zadnje izmed vseh okupacijskih čet zapustile rusko ozemlje. Šele novembra, leta 1922. so odšle zadnje japonske čete iz Vladivostoka, sedanje prestolice ruskega Primorja, pa še to se je zgodilo le na ponovno intervencijo Zedinjenih držav. Še dlje časa pa so ostali Japonci na Sahalinu, odkoder so odšli šele po podpisu pogodbe v Pekingu leta 1925., torej šele pred petimi leti.

Že pred 25 leti je morala carska vlada priznati Japonski posebne ugodnosti glede ribolova v Tihem oceanu, Ohotskem morju in Beringovem prelivu. Sovjeti pa so morali te pravice potrditi in jih še razširiti. Sedaj ima Japonska poleg pravic do ribolova, tudi pravico do lova na živali s plemenito kožuhovino, kar je seveda veliko zapostavljanje ruskih in ameriških lovcev. Še mnogo bolj važno pa je dejstvo, da je sklenila Japonska s sovjeti dalekosežno pogodbo za izrabo petrolejskih vrelcev in premogovniku na ruskem Sahalinu in vzhodni Sibiriji. Japonska podjetja v vzhodni Sibiriji so postala prava gospodarsko-vojna oporišča na suhem. Delujejo tako izborno, da zalagajo vse rusko zaledje s svojimi proizvodi, poleg tega pa še izvažajo mnogo surovin v lastno domovino. Sovjeti pa, ki se zavedajo svoje gospodarske slabosti, si ne upajo ničesar napraviti, da bi ovirali ekspanzijo japonskega kapitala. V mednarodni politiki pomeni to seveda izredno ugodno priliko za Japonsko. Nikoli še ni imela boljšega stališča v svoji tekmi z Zedinjenimi državami. Radi tega tudi napeto opazuje sovjetsko rovarenje na Kitajskem in protisovjetsko gibanje v sovjetskem Primorju.

KDO NAJDALJE ŽIVI?

Problem prehrane je gotovo vprašanje, ki danes zanima vsakega človeka. Suhci se boje, da so prepičlo hranjeni in da so zato bolj nagnjeni k raznim boleznim, debeli pa menijo, da jih bo preobilo hranjeneje kdaj nenadno končalo. Znani raziskovalec Hindhede je skušal vprašanje, kaj je bolj zdravo, suhota ali debelost, pojasniti na podlagi statističnih poizvedovanj in je prišel do naslednjih zanimivih rezultatov:

Če hoče mož pri 40 ali 50 letih po današnjih pojmih veljati za krepkega, mora biti zredno dobro hranjen, cvetočega obraza in če le mogoče mora imeti rejen trebušček in dvojno brado. Če pa je kdo suh, slok in vel, tedaj pravijo: "Ta pa slabo izgleda!"

V nasprotju s prejšnjimi naziranji se je izkazalo, da ista oseba pri istem delu z zelo različnimi množinami hrane lahko doseže ravnotežje dela in hranjenja. Mož, ki normalno porabi 3000 kalorij, redno lahko izhaja tudi z 2500 kalorijami. Pri tem bo v začetku pač nekoliko izgubil na teži, nato pa pride čas, ko ne bo več hujšal: dosegel je ravnotežje. Prav isto se zgodi, če svojo prehrano zviša na 3500 kalorij. Postal bo težji, vendar se pa čez nekaj časa ne bo več redil.

Nastane pa važno vprašanje: kolikšna naj bo naša prehrana? Ali je najbolj zdravo, če je človek suh, močan ali srednje močan? Da je debelost nekoliko nadležna in da ovira prosto in lahko gibanje, bo marsikdo potrdil. Če je pa kljub temu debeluh bolj zdrav in dalje živi, potem bi morali debelost upoštevati kot potrebno zlo. Ali pa je sploh zdravo, če je človek debel? Na to vprašanje ni tako lahko odgovoriti. Če bi bili vsi debeluhi zdravi in vsi suhci bolni, potem bi bila stvar enostavna, ampak temu ni tako. Zdravi in bolni so tako med debeluhi, kakor med suhci.

Rešitev tega vprašanja bi potrebovala obširno statistiko. Tako preiskavo je dejansko vršilo 43 ameriških življenskih zavarovalnih družb. Te so 24 let zasledovale umrljivost pri 185.579 debelih in 530 suhih zavarovancih, da bi ugotovile kakšen večji ali manjši riziko za družbe je v zvezi z zavarovanjem oseb različne teže. Rezultate nam kaže naslednja tabela:

	Smrtni slučaji na 100.000 živečih		
I. mrtvoud	112	212	397
srčna napaka	128	199	384
grbančenje jeter	12	33	67
ledvič. bolezen	97	179	374
sladkor. bolezen	6	28	136
skupno	355	651	1358
II. legar	40	37	45
pljučnica	201	158	151
rak	120	144	156
skupno	361	339	352
povprečno	100	94	98
pljuč. tuberk.	195	84	23
povprečno	100	43	12
vse bolezni	1644	1870	2590
povprečno			
vse bolezni izvzemši tuberkuloze	1449	1786	2567
povprečno	100	123	177

Da je pri debelih umrljivost znatno večja, se ne bo nihče čudil, da pa je pri normalnih pri vseh boleznih skup vzeto umrljivost za 14 odstotkov večja kakor pri suhih, to je presenetljivo. Važno je tudi, da sladkorna bolezen pri suhih skoro ne pride v poštev, zelo pa kosi debele. To je dokazala tudi svetovna vojna. Medtem ko je med vojno umrljivost skoro pri vseh drugih boleznih narastla, je pri sladkornih boleznih radi slabe prehrane padla na polovico.

Bistven vzrok za to, da se precenjuje korist obilnega hranjenja, je gotovo strah pred tuberkulozo. Kakor se vidi iz ameriških izkušenj, je pri suhih umrljivost za to boleznijo dejansko večja kakor pri normalnih in debelih. To pojasnujejo takole: Tuberkuloza nastane najpogosteje v mladosti. Večina ljudi je nekoliko tuberkulozna, ne da bi jim to škodilo. Pri ostalih pa je nagnjenost k tej bolezni resnejša, čeprav jo mogoče skozi eno človeško dobo niti zdravnik ne more zaslediti. Kdor pa boluje na odkriti ali skriti tuberkulozi zmerne stopnje, ostane večinoma suh.

Torej nikakor ni dokazano, da obilno hranjenje prepreči tuberkulozo. Pa četudi bi bilo to res — kaj je s tem pridobljenega, da po naši tabeli 195 23 — 172 ljudi manj umrje za tuberkulozo, če jih pa istočasno 2567 — 1449 — 1118 več pobero druge bolezni? Preobilna prehrana vodi do izgube 1118 — 172 — 946 človeških življenj. Iz številk naše tabele lahko sklepamo, da je za ljudi, ki so prekoračili 30. leto, to je starost, ki je ogrožena od tuberkuloze, boljše, če so suhi.

DOLŽINA CEST NA VSEM SVETU

Dolžina cest na vsem svetu znaša okrog 12 in pol milijona kilometrov. Človek bi potreboval celih 600 let, da bi jih prehodil, če bi hodil po 12 ur na dan in bi prehodil na uro pet kilometrov. Od tega jih je v Evropi štiri milijone, v Ameriki 6 milijonov kilometrov. V Evropi ima Nemčija 348.625 km, Avstrija 34.355 km, Češkoslovaška 72.000 km. Velika Britanija brez Irske ima 288.164 km in Francija 651.690 km cest. Zedinjene države brez Alaske imajo pet milijonov kilometrov cest.

ŽENSKA — KOVAČ

V kraju Health Town na Angleškem živi 26-letna Margerita Norton, ki se je izučila za kovača. Je zelo postavna in močna ter vihti težko kladivo po 6 ur na dan. Večkrat se pripeti, da kak radovednež edinega ženskega kovača na Angleškem fotografira, ko je isti ravno v najhujšem delu.

Če verjamete, al' pa ne...

Tehle par pa je priletelo od Pepce iz Loraina:

Mlada ženica je prvič po poroki kuhala kosilo, oziroma pekla kokoš, ker se je hotela postaviti in možičku prikupiti. Mhm, da bo takoj od početka vedel, kako dobro gospodinjo in fino kuharico je pobral. Mož pride zvečer z dela domov in ves srečen lepo pozdravi svojo dragico, kakor se to moškim spodobi, ne pa da bi pelco vrgel na mizo in brez besede šel naravnost dol v klet. . . Lačen je bil tako, da mu je kar po črevesju piskalo in se brž vsede k lepo napravljeni mizi. Ženica prinese na krožniku lepo pečeno kokoško, katero začne lačni možiček brž razrezavati. Kar sline so se mu cedile po dobri pečenki. Kar naenkrat pa začne v i h a t i nos in' reče: "Joj, kako čuden duh ima ta piška," in ko pokusi, začne kar belo gledati. Ženica pa se opravičuje: "Ej, kaj boš vihal nos, saj ni tako hudo, ne. Veš, dragec, kokoška se je bila m a l o ožgala, pa sem jo z vazelinom namazala."

△

Nekega moškega je bilo strašansko prijelo, da bi spil kozarček dobre viske, pa pokliče po telefonu nekega zdravnika in ga vpraša, h kateremu zdravniku naj gre, da mu bo napravil recept za en pajnt viske. Zdravnik je bil moder mož, kakor so vsi, pa mu odgovori: "Visko lahko povsod dobite brez recepta in zato ni treba hoditi k nobenemu zdravniku. Pač pa boste rabili zdravnika potem, ko boste tisto visko spili. Potem pa pridite k meni, da vam zapišem ta prave arcnije."

△

Nekega nigra je iz vroče Afrike zaneslo v mrzlo Ameriko in to ravno v zimskem času. Črni sin puščave ni nikdar prej videl snega in ne občutil mraza, pa mu je začelo iti za nohte, ko je urnih krač hlačal od kolodvora v mesto. Postal je truden, pa se vsede pod drevo ob poti, da se malo odpočije. Čez čas ga najdejo mimoidoči in bil je že ves trd, kakor posušena riba. Odnesli so ga k bližnjemu pogrebniku in ga skušali oživeti. Pa nič in nič — Zamorec je bil mrtev. Pa so ga kar lepo zrinili v tisto peč, kjer ljudi notri sežigajo. Zaprli so vratca in dobro zakurili. Ob določeni uri, ko se mora že vse v pepel izpremeniti, so pa vratca odprli, pa lgej čudo prečudno — črni mož lepo sedi sredi furneza in se prijazno smehlja, da je tako lepo na gorkem. Pogleda tistega, ki je vratca odprl in reče:

"Hej, mister, zaprite no tista vratca, da ne bo sapa vlekla notri!"

△

Sem bral, da je nekemu farmerju kokoš požrla zlat prstan. Imel je pa več sto kokoši in ker ni ravno vedel, katera ga je požrla, je poklal vse kokoši in ravno pri zadnji se je pa o g e n j ustavil, v tej so našli prstan. To naj služi našim farmerjem in tistim, ki imate kokoši in vam jih žena noče klati, ampak jih redi za na trg, v dober zgled. Kadar se vam zahoče kurjih bederc, pa vrzite kak star prstan, da ga ena izmed kokoši požre, pa zakoljite vsak dan eno. Pazite samo na to, da pride tista, ki je prstan požrla, zadnja na vrsto, pa boste imeli vsak dan dobro pečenko. Pa ne povejte tega svoji ženi, ker bi potem ta špas ne prišel do veljave.

△

Ti, Frank, ali ima tvoja žena vedno zadnjo besedo?"

"Če bi imela samo zadnjo, bi ne bilo še tako hudo, ampak ona ima prvo in vse druge vmes."

DVA TEDNA V KANADSKIH GOZDOVIH

Piše JAKA DEBEVEC

"Pancakes" se hitro napravi. Treba je nekaj mokce, malo sladkorčka in pa par žličic vodice. To se meša toliko časa (s prstom ali žlico), da je zmes podobna močniku, ki pa ni močnik. Potem se vzame ponev, se razbeli nekaj masti, potem se pa zlije nekaj tistega močnika na ponev. Močnik se razleze, da je podobno majhnemu hlebčku in se hitro speče na eni strani. Sedaj ga je treba pa obrniti na drugo stran in spretni kuharji ali kuharice napravijo to tako, da sunejo ponev v zrak, jo zasučejo, da hlebček odleti, kuhar zopet podstavi ponev in vjame hlebček na drugo stran.

"Pancakes" se potem namaže z zolznom in sirovim maslom in vam kar sami lete po grlu.

Ko pripravljava vse te dobrote, da jih preparirava v užitno stanje, mi pade srečna misel v glavo in to misel tudi takoj obelodanim, ter rečem Franku:

"Francelj, meni se zdi, da bi ne bilo napek in tudi nobenemu v nos ne gre, če spijeva pred zajtrkom vsak eno steklenico piva. Saj veš, kako nam je pivo dobro napravilo, ko smo ga pili v Hullu prvo jutro našega prihoda. Doktor tako ne ve, koliko steklenic ga še imamo in tudi če ve, si ne bo mogel pomagati, ker bo pivo takrat, ko pride on nazaj iz cerkve, že lepo na gorkem."

"Jaka, to je prva pametna beseda, kar smo šli iz Clevelanda in jaz ne dovolim samo, ampak ukažem ti, da takoj odpreš dve steklenici pive." K e r je imel vsak izmed nas odpirača vedno pri sebi, sta bili steklenici v pol sekunde odprti in v drugi polovici minute že ni bilo piva nikjer.

"Tako hitro sem pil, da niti ne vem, kakšen je," potožim Franku.

"Tudi meni se ni nič zaletel. Kar še dve odpri." Kanadsko pivo "ale," kot sva ga midva pila, ima "samo" 20 stopinj pod ničlo in kmalu sva ga oba čutila. Začneva s kuho in tako se ni nič čuditi, če je Frank, katerega sem jaz postavil za oberkuha, držal kastrolo s fižolom nad luknjo v štedilniku, kjer ni bilo nič ognja.

"Frank, na ognju drži kastrolo!"

"Saj jo držim."

"Eno figo jo držiš, saj nad tisto luknjo ni nobenega ognja."

"Kdo pravi, da ga ni! V obeh luknjah je ogenj!"

"Če vidiš v o b e h luknjah ogenj, pa postavi kastrolo nad levo luknjo, je večji ogenj tam."

"Orajt, kakor ti rečeš."

Izprevidel sem, da Frank vidi po "topelt," česar mu pa nisem zameril, ker sem poznal moč piva.

Tako segrejeva fižol, ocvreva jajca in slanino in postaviva lepo na kraj štedilnika, da ostane lepo gorko.

"Sedaj bova pa "pancakes" delala," reče Frank. "To je važno delo in si ga ne upam podstopiti, če ne odpreva še eno steklenico." Malo se mi je zdelo, da bo preveč, malo pa ne, pa sem vseeno odprl eno. Potem pa Frank prinese nekaj moke, posodico vode in soli in se pripravlja, da bo to stvar začel mešati. Jaz grem pa v kot, kjer smo imeli posodo z vodo in pokličem Franka:

"Sem pojdi malo, Frank."

"Tok daj no m i r sedaj, ko sem zaposljen s temi pancaksi."

"Boš takoj nazaj, le stopi malo sem."

Frank uboga in pride k meni.

"Sedaj pa pomoči svoje umazane prste v tole vodo in si jih omij. Kaj si mislil, da boš s takimi parklji mešal moko?"

"Oh, kako si pa atlih, saj smo sami," reče Frank, ki pa vseeno uboga in si umije roke. Potem pa zmeša tisto moko in vodo, malo osoli in malo osladka, pa se je kmalu p o k a z a l a nekaka zmes, belemu močniku podobna.

Vso stvar nese na ognjišče, vzame kastrolo in razgreje nekaj masti. Ko je bila mast vroča, zlije nekaj tistega močnika na kastrolo, kar se lepo razlije in se začne peči. Razume se, da sem stal zraven in skrbno pazil, da je šlo vse v lepem redu. Ko je Frank videl, da je bil pancake spečen na eni strani, vzdigne z roko kastrolo, sune kvišku, jo zasuče kakor igralci cente, kadar igrajo na "babco." Pancake se v zraku obrne in ko pada doli, ga Frank spretno vjame v kastrolo in začne peči na drugi strani. K tej njegovi spretnosti mu je najbrže veliko pripomoglo pivo in jaz sem se mu kar čudil.

Pečene pancake je deval na krožnik, jaz sem pa vsakega posebej namazal z zolznom, da se je kar cedilo od njih. Tako sva imela že tri pečene. Zlije v kastrolo za četrtega in ga lepo speče po eni strani, potem ga hoče pa obrniti, kakor je obračal druge. Najbrže je mislil, da se je že tako privadil, da lahko počne s kastrolo kar hoče, pa vrže hlebček precej visoko. Jaz sem bil ta čas ravno nagnjen nad krožnikom in mazal pancake in tako se je zgodilo, da je padel pancake, namesto nazaj v kastrolo — meni za vrat. Lahko si mislite, kako me je to pogrelo, za vratom in v žolču, pa sežem za srajco, primem tisti, napol pečeni pancake in ga zabrusim Franku v glavo s prijaznimi besedami:

"Od kedaj sem pa jaz za kastrolo, a? Tukajle imaš enega, boš vsaj videl, kako je mehak!"

Frank je jako dobrega srca in rad povrne milo za drago, pa zgrabi s krožnika en pancake in mi ga vrže ravno v nos, rekoč:

"Saj se nismo že dolgo igrali žogo. Pa jo dajva sedaj. Če je tebi prav, meni je tudi!"

"Frank, Marička pomagaj! Ne meči tistih pečenih pancakov okrog. Pomisli na najin zajterk!"

"Orajt ,jih ne bom, pekel jih pa tudi več ne bom. Pa si jih sam peci!"

Kako jih bom sam pekel, ko jih pa ne znam obračati, pa sva se zadovoljila z dvema pancakoma, s fižolom, jajci in slanino. To kuhanje zajterka naju je vzelo dve uri in bila je že poldne ura, ko sva se vsedla za mizo. Zato sva sklenila, da naj bo za zajterk in kosilo.

Po kosilu sva segrela nekaj vode in posodo lepo pomila in jo postavila na svoj prostor, da ne bo kakšnega godrnjanja, kadar pride ostalo občinstvo domov. Potem pa Frank meni, da je grozno truden in da se bo malo vlegel. Pa naj se, jaz bom pa nedeljo popoldne tako porabil, da si bom opral žepne robce, dve volneni srajci in spodnjo obleko. Mojih skrivnih namenov pa nisem hotel Franku povedati, ker sem ga hotel presenetiti z lepo opranim perilom.

Naše cenjene bralke pa že sedaj opozarjam, da se mi ni treba nič posmehovati, če rečem, da sem šel prat. Zakaj pa ne? Čeprav nisem še nikdar pral v svojem življenju, pa sem videl meniševske žene in dekleta, ki so nabijale perilo ob plohu pri čopčem malnu. Pa še nog si niso zmočile; postavile so škaf v vodo in stopile notri. Naslonile so si perivnik na kolena in so udrihale po perivniku, da se je razlegalo gori do Čopetove hiše. Dobro je bilo, da sem si to zapomnil iz svojih mladih let, ker mi je sedaj to prav hodilo.

Se reče, saj bi bil lahko v umazanih srajcah hodil po gozdu, toda prihodnji teden je namenjen končnemu pohodu na moosa in hotel sem mu stopiti pred obličje lep in čist in se bom razlikoval od ostalih članov ekspedicije in bo imel tudi moose večji rešpekt do mene in se mi bo lepo postavil.

(Pride še)

T. C. Bridges—Ant. Anžič

NA POMOČ!

Novele

Grazia Deledda

"Strašno zopern kraj!" pošepeta Jim Samu, ta pa mu ne odgovori, ampak samo pokima. Nato pa je vladal molk, ki so ga prekinjala le padajoča in se potapljajoča vesla ali pa tu in tam hripavo vreščanje kake čudne vodne ptice, ki je bliskoma splavala od jezu do jezu med gnijočim plevelom. Reka pa se je le še bolj iń bolj zoževala in poglabljala in mrzlična megla je še teže padala na pljuča. Čoln je baš krenil okoli nekega ovinka, ko Zambo, ki je doslej sedel na rilcu liki soha, naenkrat vrže roko kvišku in hripavo krikne: "Stoj!"

Vsi nehajo veslati.

"Kaj pa je?" vpraša profesor.

Zambo pa samo pokaže s prstom, in Jim zagleda, da je njegov rjavi obraz porumenel, oči pa kakor da bi mu hotele skočiti iz jamic.

"Kaj? Zambo se boji?" zamrmra sam pri sebi.

"Jaz mu pa tega nič ne zamerim," reče Sam potihem. "Le tjale poglej!"

Jim pogleda. Spočetka ni videl drugega, kot veliko, suho drevo, ki je padlo z levega brega pa se z vrhom ujelo v vrhu prav tako velikega drevesa na nasprotnem bregu, tako da je viselo čez vodo v kotu pet in štiridesetih stopinj. Ko pogleda še bolj natančno, pa se mu zazdi, da ima deblo tega suhega drevesa nenavadno obliko. In naenkrat se mu pokaže resnica v taki strašni luči, da je kar zazijal! Bila je o r j a š k a kača, tako ogromna kača, da je imela glavo trideset čevljev nad gladino, rep pa ji je visel v vodo!

"No, si nazadnje vendarle dognal, kaj je?" vpraša Sam.

"To je piton," reče Jim in težko sope.

"Anakonda," pravi profesor. "Za božjo voljo, kakšna pošast! Greg, daj mi mojo puško!"

Zambo pa se urno obrne in vlije se mu iz ust cela ploha prestrašenih besed. Prvič je bilo zdaj, da je sploh kdo od družbe mogel videti, da se Zambo boji in bilo ga je v tem smrtnem strahu kar grozno gledati.

"Zahteva, naj se vrnemo," pravi profesor. "Rekel sem mu, da kačo lahko ustrelim, on pa pravi, da je krogla ne ubije, pa če bi tudi jo, bo prišel njen drug in nas napadel."

"Toda mi vendar ne smemo nazaj, očka!" reče Greg rezko. "Povej mu, da je to nemogoče!"

Profesor Zambu znova prigovarja, pa mož mu odgovarja še bolj burno kot prvič. Jim je vedno mislil, da je profesor najprijaznejši in najdobrovoljnejši človek, zdaj pa vidi, da je njegov obraz trd in odločen. "Greg," reče nakratko, "ti in Sam bodita pripravljena, da z g r a b i t a Zamba, če bo potrebno. Jim, ti pa vzemi veslo in pomikaj čoln počasi naprej. Ko ti bom rekel, ga pa ustavi!"

Povelja takoj vsi ubogajo, ko pa Zambo vidi, da profesor res misli svojo besedo držati, se ne poskusi nič več ustavljati. A njegove oči so kazale obup in hripavo je rekel: "Mi vsi umreti!"

Orjaška kača se niti zganila ni, ko se je čoln lahno in tiho plazil proti nji. Jimu je srce močno bilo, a veslo mu je udarjalo popolnoma točno. Zdelo se je, da megla še povečava mogočni svitek, navit okoli suhega drevesa in Jim je spoznal, da je pošast dolga najmanj petdeset čevljev in da je njen trup debel kot človeško telo. Računil je, da mora tehtati precej več kot eno tono! Prihajali so bliže in bliže, dokler niso bili tako blizu, da so razločili njeno glavo, ki je sama bila skoraj dva čevlja dolga ter stisnjene, zelene, nepremične oči. Profesor vzdigne roko in Jim ustavi čoln ter zarije veslo v vodo, dokler ni čoln skoraj nepremično ležal na leni vodi. Profesor dvigne puško k ramenu ter skrbno in premišljeno pomeri.

Drugi pa so kar zadrževali dih, ko so ga gledali, kajti vedeli so: ako napravijo le eno napako, ako profesor ne pomeri natančno in ako se mu ne posreči, da s prvo kroglo zdrobi orjaški kači lobanjo, potem se bo Zambova napoved uresničila! Vsi ti dolgi jardi žive smrti se bodo vrgli nanjo s tako besnostjo, da bi jo mogel ustaviti le top.

53. Nestvor še uporabijo

Prst profesorja Thorolda stisne petelina in mogočni pok odjekne kot grom po dolgem gozdnem drevoredu nad vodo.

"Zadeta je!" zavrisne Jim, toda njegov glas se je kar izgubil v strašni zmešnjavi, ki je nastopila. S tako skrbjo namerjena krogla je res zadela veliko kačo v glavo in ji ogromno lobanjo zdrobila v kašo.

Pa dasi je kača smrtno ranjena, ne pogine zlahka in tako so se blesteči kolobarji sicer odvili od drevesa, toda divje raztepavali, veliki rep pa je razbijal po rumeni vodi in jo penil. Ogromna zver se je zvijala in vrtinčila s toliko silo in besnostjo, da se je že itak strohnelo suho drevo odkrhnilo od svoje opore in s strašnim pljuskom treščilo v vodo ter vodo tako razburkalo, da bi se bil čoln skoraj potopil. Z drevesom vred pa je padla tudi anakonda in se strašno zvijala ter brizgala vodo v celih polivih naokoli.

"Očka, dosti ima!" reče Greg. "Zdrobil si ji glavo. Glej, se že umirja."

Profesor je zopet nabasal puško ter resno in oprezno pogledoval naokoli. "Da," reče nato, "ta žival nam ne bo delala nič več preglavice. Toda njen drug - - njenega druga se bojim."

"Kaj pa nam je nanj sploh treba čakati?" vpraša Sam trezno kakor vedno.

"Sam jo je pogodil," reče profesor. "Kar naprej!"

Vesla se zasadijo v vodo in čoln se pomakne dalje. Toda veliko suho drevo je ležalo preko reke čez in čez, na njem pa je visel del trupla ogromne kače.

"Ne moremo čez," reče Jim. "Morali bomo najprej deblo presekati."

"Ne zapravljati čas!" priganja Zambo. "Čoln potegniti čez.'

"Tako je!" reče Sam. "Lahko ga brez težave potegnemo preko hloda. Greg, ti in jaz bova iz čolna stopila na deblo, pa bova čoln med nama potegnila čez hlod."

Vrh debla je bil na enem kraju le nekaj palcev pod vodo in tukaj Sam in Greg izstopita, se bosa postavita na hlod in tako potegnejo čoln počasi preko ovire. Profesor pa je medtem ves čas s puško v roki prežal, a o kačjem drugu le ni bilo ne duha ne sluha.

"Morda bo pa še pravočasno prišel, da zastavi pot Gadsdenu," pravi Greg hudomušno, ko stopi zopet v čoln.

Jim skoči pokonci in pravi: "Čakajte malo! Ne verjamem, da bi ta drug res kje bil, toda zakaj ne bi uporabili mrtve kače, da Gadsdenu zapremo pot?"

"Kako to misliš?" v p r a š a Greg.

Jim pa pravi: "Takole: Položimo kačjo glavo na hlod, kakor da počiva in Gadsden bo morda mislil, da je živa!"

Greg se zasmeje.

"Jako dobra misel! Očka, kaj praviš, ali naj poskusimo?"

"Predlog ni slab," prizna profesor, "ne verjamem pa, da bi mogli žival premakniti, kajti njena teža je ogromna."

"Glava je malo pod gladino, gospod," reče Jim. "Če jo ovijemo z vrvjo, upam, da jo bomo lahko potegnili ven."

S temi besedami poišče vrv, napravi na enem koncu zanko ter jo potisne v vodo. Greg mu pomaga in tako natakneta zanko anakondi na glavo, jo potegneta iz vode in naravnata na hlod.

(Dalje prihodnjič.)

Po 35. letih se je mož vrnil domov

Lynn, Mass., 15. novembra. Edward Rush, 65 let star, je pred 35. leti zapustil svojo ženo in dva otroka. Odtedaj ni bilo od njega nič slišati. Danes se je pa vrnil domov in je povedal svoji ženi, da je delal v Baltimore, Maryland, kjer si je kupil hišo. Ko je Rush zapustil hišo, je bila njegova hči Ellen dve leti stara. Danes je poročena, stara 37 let in ima že več otrok. Rusha je vzelo dvajset minut, predno je ženi dokazal, da je res njen soprog.

Velika brezposelnost vlada v Avstraliji

Iz Sydneya, Avstralija, poročajo, da je nastala po vsej Avstraliji velika brezposelnost. Zlasti so rudniki prenehali obratovati. Delavci v rudnikih so zahtevali 10 odstotno povišanje plače, toda kompanije so jim odtrgale 17 procentov.

* Po zapadnih državah je zapadel velik sneg.

MALI OGLASI

Dvojno stanovanje
se da v najem, vsako po tri sobe, vse ugodnosti. Jako pripravno za malo družino. Vpraša se na 6124 Glass Ave., v pekariji. (272)

Stanovanje
obstoječe iz petih sob, kopališča, kleti za pranje, fireplace, v zidani hiši, se da v najem. Vpraša se na 1010 E. 70th St. (272)

Stanovanje
se da v najem, pet sob, vse moderno. Samo $35.00 na mesec. 17201 Grovewood Ave. Telefon: KEnmore 3153-J. (270)

Fantje
se sprejmejo na stanovanje in hrano. 15508 Daniel Ave. (272)

Mlad fant
slovenskih staršev, prost šole, bi rad dobil delo pri kakem groceristu ali mesarju. Zna voziti tudi truk. Vprašajte na 14018 Westrop Ave. (270)

Dvoje stanovanj
po štiri sobe vsako, se da v najem. Podstrešje, klet in pralnica. Oba stanovanja sta zgoraj. Dobi se tudi soba za par deklet. 1000 E. 64th St. (271)

Candy store
naprodaj. Proda se radi odhoda v stari kraj. Naslov izveste v uradu tega časopisa. (271)

Pohištv ouaprodaj
še jako dobro ohranjeno. Se proda po nizki ceni. Zaeno se odda tudi stanovanje, obstoječe iz treh sob, v najem. — 6904 Peck Ave., južno od St. Clairja. (Nov. 13. 15. 17.)

Priporočilo
Lovska sezona je in priporočam se našim slovenskim lovcem ki bodo prinašali bogat lovski plen te dni domov. Vaš plen lahko prinesete ali pripeljete k nam, da ga vam nagačimo ali našopamo, da vam bo lep spomin. Mi našopamo vse, kar leze in gre, od muhe do slona, tako pravi Mr. Rud. Knaus, 19801 Keewanee Ave., katerega rojakom priporočamo. (Nov. 13. 15. 17. 19. 21. 24.)

Pohištvo!
Mi čistimo, popravljamo in renoviramo vaše pohištvo. Iz starega pohištva naredimo novo. Izdelujemo tudi po vašem naročilu novo pohištvo po zmernih cenah.
Euler Upholstering Shoppe
12108 Chesterfield Ave.
blizu Superior. Tle. ERdy 8685. Slovenski zastopnik je Mr. John Cerar, 5819 Bonna Ave.
(Mon. Wed. Fri., Dec. 1.)

3 cente do 10 centov RAZPRODAJA

PRI

Chicago Chain Store Co.

6101 Glass Ave., vogal E. 61. ceste

RAZPRODAJA SE ZAČNE V TOREK, 18. NOVEMBRA, OB 8:30 ZJUTRAJ

To bo končna razprodaja, da prodamo različno blago, ki je ostalo. Pridite na vsak način na to razprodajo, kajti za malo ceno treh do deset centov, boste dobili mnogo predmetov, ki so se prej prodajali po 25c in več, in ki vam bodo zelo koristni.

Chicago Chain Store Co.

6101 Glass Ave., vogal E. 61. ceste

Za 3c kupite vsakovrstne okraske za obleke, gumbe, pletenje, špice, ostanke trakov.
Za 10c kupite jard dobrega blaga za obleke, garantirane barve, 36 palcev široko.
Za 10c kupite jard finega mušlina, pobeljen ali neobeljen.
Za 10c kupite velike turške brisače, ki se sicer prodajajo po 35c.

In mnogo drugih malih predmetov za 10c, tako da se boste čudili.

Chicago Chain Store Co.

6101 Glass Ave., vogal E. 61. ceste

HENRIK SIENKIEWICZ

POTOP

Iz poljščine prevel
DR. RUDOLF MOLE

Soroka mu je podal usnjat pas, podšit z irhovino, kjer so bili žepi. Kmitic ga je razgrnil in je vzel naglo ven papirje.

"To so priporočilna pisma do švedskih poveljnikov, kje pa so listi?" je rekel z zelo nemirnim glasom.

"Kakšni listi?" je ponovil Soroka.

"Za sto strel! Listi hetmana na kralja švedskega, na gospoda Lubomirskega in vse druge, ki sem jih imel . . ."

"Če jih ni v pasu, jih ni nikjer. Morali so izginiti medpotoma."

"Na konje in iščite jih!" je kriknil s strašnim glasom Kmitic.

Toda preden je osupnjeni Soroka utegnil zapustiti izbo, je gospod Andrej omahnil na ležišče, kakor bi mu bilo zmanjkalo sil. Zgrabil se je za glavo in začel glavo ponavljati s stokajočim glasom:

"Aj! . . . Moji listi, moji listi! . . ."

Medtem so vojaki odšli razen enega, kateremu je ukazal Soroka, da straži pri koči. Kmitic je ostal sam v sobi in začel razmišljati o lastnem položaju, ki ni bil zavidanja vreden. Boguslav je ušel. Nad gospodom Andrejem je viselo strašno in neizogibno maščevanje mogočnih Radzivilov. A ne samo nad njim, temveč nad vsemi, katere je on ljubil, skratka, nad Olenko. Kmitic je namreč vedel, da se knez Januš ne bo obotavljal ga udariti tam, kjer ga bo mogel raniti najobčutneje, t. j. da se bo maščeval na Bilevičevi. Saj se je nahajala v Kejdanih na milost in nemilost strašnega magnata, čigar srce ni poznalo usmiljenja. Čim bolj je Kmitic razmišljal o svojem položaju, tem jasneje je prišel do prepričanja, da je bil naravnost strašen. Po ugrabitvi Boguslava ga bodo imeli Radzivili za izdajalca; pristaši Jana Kazimirja, Sapiehovci in spuntani zavezniki na Podlesju ga imajo tudi za izdajalca, za prodano Radzivilovo dušo. Sredi številnih taborov, strank in tujih vojsk, zavzemajočih v tem času polovico ljudovlade, ni bilo niti enega tabora, ene stranke, ne ene vojske, kjer bi ga ne smatrali za največjega in najbesnejšega sovražnika. Saj obstoja že nagrada, ki jo je razpisal Hovanski na njegovo glavo, sedaj jo pa razpišejo še Radzivili, Švedje — in kdo ve, če je niso že razpisali tudi pristaši nesrečnega Jana Kazimirja. "O! Ali sem si skuhal kašo a sedaj jo moram pojesti!" si je mislil Kmitic. Kneza Boguslava je ugrabil radi tega, da bi ga vrgel zaveznikom pod noge, da bi jih popolnoma prepričal, da je pretrgal z Radzivili vse zveze in da se hoče pridružiti njim, da si pridobi pravico boriti se za kralja in domovino. Na drugi strani je bil Boguslav v njegovi roki zastavnik za varnost gospodične Olenke. Sedaj pa, ko je Boguslav potolkel Kmitica in ušel, ni le izginila varnost za Olenko, temveč tudi dokaz, da je gospod Kmitic odkrito zavrgel radzivilovsko službo. Res mu je odprta pot k zaveznikom in, če naleti na oddelek Volodijovskega in njegovih prijateljev, mu morda podare življenje; ali ga pa sprejmejo za tovariša, ali mu bodo verjeli, ali ne bodo mislili, da je prišel morda vohunit ali pa radi tega, da bi kvaril duha in izvabljal ljudi k Radzivilom? Tu se je spomnil, da ga teži kri zaveznikov, spomnil se je, da je on prvi pobil puntarske Ogre in dragonce v Kejdanih, da je lovil spuntane prapore in jih silil k pokorščini, da je dal streljati uporne oficirje in posekati vojake, da je z nasipi obdal in utrdil Kejdane, in da je s tem zagotovil Radzivilu zmago na Žmudži . . .

"Kako naj grem tja?" je mislil sam pri sebi, "saj bi jim bila kuga milejši gost nego moja oseba! . . . Z Boguslavom, prevezanim z vrvjo pri sedlu, bi bilo mogoče, toda samo z usti in s praznimi rokami! . . ."

Če bi imel vsaj te liste, bi imel, četudi bi se z njimi ne prikupil zaveznikom, z njimi v rokah vsaj kneza Januša, ker bi ti listi lahko podkopali hetmanovo veljavo celo pri Švedih . . . Torej z njimi bi lahko rešil Olenko. . ."

Toda neki zloben duh je povzročil, da so tudi listi izginili.

Ko je Kmitic vse to premislil, se je drugič prijel za glavo.

"Izdajica sem za Radzivile, izdajica za Olenko, izdajica za zaveznike, izdajica za kralja! . . . Izgubil sem slavo, čast, sebe, Olenko! . . ."

Rana na obrazu ga je še žgala, toda v duši ga je pekel še stokrat bolestnejši žar. Zakaj vrhu vsega je trpelo v njem tudi viteško samoljubje. Saj ga je Boguslav sramotno pobil. Nič niso bili oni udarci, ki mu jih je v Lubiču zadal gospod Volodijovski; tam ga je premagal oborožen mož, ki ga je pozval na dvoboj, tu pa neoborožen ujetnik, katerega je imel v rokah.

Z vsakim trenutkom je raslo v Kmiticu spoznanje, v kako strašen in sramoten položaj je zabredel. Čim dalje je premišljeval, tem jasneje je videl vso grozoto, in tem več je videl črnih kotlov, iz katerih so gledale: sramota, brezčastje, poguba zanj, poguba za Olenko, krivice, storjene domovini — da sta ga naposled objela strah in osuplost.

"Mar sem res vse to storil?" se je vprašal.

In zježili so se mu lasje na glavi.

"Ni mogoče! Morda me še trese mrzlica!" je zakričal. "Mati božja, saj ni mogoče! . . ."

"Slepec! Bedak!" mu je rekla vest, "ali nisi mogel ostati na strani kralja in domovine, ali nisi mogel poslušati Olenke?"

In polastila se ga je velikanska žalost. Hej, da bi si mogel povedati: Švedje so proti domovini, jaz po njih! Radzivil je proti kralju, jaz po njem! Takrat bi mu bilo šele jasno in svetlo v duši. Šele takrat bi zbral tolpo razgrajačev izpod temne zvezde in z njimi plesal, kakor cigan na semnju, in napadal Švede in jezdaril po njihovih trebuhih s čistim srcem, s čisto vestjo, takrat bi v slavi kakor v solncu stopil kdaj pred Olenko in rekel:

"Nisem več izobčenec, temveč defensor patriae, ljubi me, kakor jaz ljubim tebe!"

A danes?

Toda ponosna duša, navajena sebi ustrezati, ni hotela takoj popolnoma priznati krivde: Radzivili so ga tako daleč pripravili, Radzivili so ga pahnili v pogubo, ga pokrili z neslavo, mu zvezali roke, mu vzeli dobro ime in ljubezen.

Tu je zaškrtal gospod Kmitic z zobmi, stegnil roke proti žmudži, na kateri je sedel hetman Januš kakor volk na truplu — in počel klicati z zamolklim glasom:

"Maščevanje, maščevanje!"

Naenkrat se je v obupu vrgel sredi sobe na kolena in začel govoriti:

"Obljubim Ti, o Gospod, da bom te izdajalce stiskal in napadal . . . zasledoval s pravom, z ognjem in mečem, dokler bom imel sape v grlu, dokler bom živel na tem svetu! Tako mi pomagaj Kralj Nazarenski! Amen!"

Toda neki notranji glas mu je rekel v tem hipu:

"Služi domovini, maščevanje naj bo za potem!"

Oči gospoda Andreja so gorele od vročice, ustnice je imel opekle in tresel se je ves, kakor bi ga tresla mrzlica; mahal je z rokama, razgovarjal se sam s seboj, hodil ali bolje begal po izbi, se zaletaval ob ležišča, dokler se ni naposled še enkrat zgrudil na kolena.

"Navdahni me, Kriste, kaj naj še storim, da ne zblaznim!"

V tem je zaslišal strel, čigar odmev je prišel kakor grom do koče.

Kmitic je poskočil pokonci, zgrabil sabljo ter planil v vežo.

"Kaj je to?" je vprašal vojaka, stoječega na pragu.

"Strel, gospod polkovnik!"

"Kje je Soroka?"

"Šel je iskat liste."

"Na kateri strani se je streljalo?"

Vojak je pokazal proti vzhodni strani gozda, zaraščeni z gostim grmovjem.

"Tam!"

V tem hipu se je zaslišal topot še nevidnih konj.

"Čuvaj!" je zakričal Kmitic.

Toda iz goščave se je pokazal Soroka, dirjajoč kar je konj mogel brzeti, in za njim drugi vojak.

Oba sta pridirjala do koče, skočila s konj ter pomerila s puškama proti goščavi za seboj kakor izza nasipa.

"Kaj je tam?" je vprašal gospod Kmitic.

"Tolpa gre!" je odgovoril Soroka.

II.

Nastala je tišina, toda kmalu je začelo v bližnji goščavi nekaj lomastiti, kakor bi šli merjasci, vendar je to lomastenje postajalo manjše, čimbolj se je bližalo.

"Koliko jih je?" je vprašal Kmitic.

"Bo jih kakih šest, a morda tudi osem, ker jih nisem mogel dobro prešteti," je odgovoril Soroka.

"To je sreča za nas! . Ne vzdrže nam!"

"Ne vzdrže, gospod polkovnik, toda moramo vsaj enega živega ujeti in ga prisiliti, da nam pokaže pot."

"Še pride čas za to. Pazi!"

Jedva je Kmitic izgovoril, se je iz goščave pokazal bel dim in mislil bi, da so ptice zašumele po bližnji travi, kakih trideset korakov od koče.

"Nekdo je ustrelil s podkovniki iz garlača (puška, katere cev se širi proti odprtini), je rekel Kmitic, "če nimajo mušket, nam ne store ničesar, ker iz garlača ne doseže do semkaj."

Soroka je držal z eno roko puško oprto ob sedlo poleg sebe stoječega konja, drugo roko pa je zvil v obliki tromke okoli ust in začel kričati:

"Pokaži se vendar kdo iz goščave in kmalu pomoliš kvišku noge!"

Nastala je zopet tišina, potem se oglasi iz goščave grozeč glas:

"Kdo pa ste?"

"Boljši od tistih, ki ropajo po cestah."

"S kakšno pravico ste se polastili našega selišča?"

"Razbojnik vpraša po pravici! Vas bo že rabelj naučil pravice, pojdite k rablju!"

"Vas že spodimo od tod kakor jazbece."

"Pojdi no! Le pazi, da se sam ne zadaviš v tem dimu!"

Glas v goščavi je utihnil, najbrže so se začeli napadalci posvetovati, medtem pa je Soroka zašepetal Kmiticu:

"Treba bo katerega zvabiti in ga zvezati; imeli bomo i zastavnika i prevodnika."

"Ha," je rekel Kmitic, "če kateri pride, tedaj na moško besedo."

"Torej bolje, da ne damo besede," je rekel Kmitic.

V tem so zagrmela iz goščave nova vprašanja:

"Kaj hočete tu?"

Tu se je oglasil sam Kmitic:

"Kakor smo prišli, tako bi tudi odšli, če bi ti, capin, poznal dostojnost in ne začel streljati."

"Tu itak ne ostaneš dolgo, ker zvečer nas pride sto."

"Pred večerom pride dvesto dragoncev, a močvirje te ne bo obranilo, zakaj tam so taki, ki pridejo kakor smo prišli mi."

"Torej ste vi vojaki?"

"Gotovo da ne razbojniki."

"Izpod katerega prapora?"

"Ali si mar hetman? Tebi se ne bomo predstavljali."

"Kakor hočete. Volkovi vas tu ogrizejo."

"Vas pa pozobljejo vrani."

"Povejte, kaj hočete, za sto vragov! Čemu ste zasedli našo kočo?"

"Pridi sem! Vendar se ne boš drl iz goščave. Bliže, bliže!"

"Na besedo?"

"Beseda za viteze, ne za razbojnike. Če hočeš, verjemi, če nočeš, pa ne!"

"Morda v dveh?"

"Da."

V tem hipu sta se pokazala iz goščave, oddaljene okoli sto korakov, dva visoka in plečata človeka. Eden je bil nekoliko upognjen, moral je biti starejši človek, drugi je stopal pokonci, le vrat je stezal radovedno proti koči. Oba sta imela na sebi polkožuhe, obšite s sivim suknom, kakršne je nosila mižja šlahta, visoke telečje škornje in kosmate kučme, povešene na oči.

"Kdo sta, za vraga!" je zamrmral Kmitic ter pazljivo ogledoval oba moža.

"Gospod polkovnik," je zaklical Soroka, "ali je čudež ali kaj — in vendar sta naša človeka."

Onadva sta se medtem približala za nekoliko korakov, a nista mogla spoznati onih, ki so stali pri koči, ker so jih zakrivali konji.

Kmitic je naenkrat stopil naprej.

Vendar ga prišleca nista spoznala, ker je imel obvezano obličje, ustavila sta se in ga začela meriti z radovednim in nemirnim pogledom.

"Kje pa je drugi sin, gospod Kemlič?" je vprašal gospod Andrej, "pa ne, da bi bil padel?"

"Kdo to govori? Kako? Kaj? Kdo govori? Kaj?" je rekel starec s čudnim, rekel bi, prestrašenim glasom.

In obstal je nepremično in široko odprl usta in oči. V tem pa je njegov sin, ki je imel bistrejše oči, urno vzel čapko z glave.

"O za Boga! Jezus! Oče! To je gospod polkovnik!" je zakričal.

"Jezus, o sladki Jezus!" je ponovil stari, "torej vendar gospod Kmitic!"

In oba sta stala nepremično, kakor stoje podložniki, ko pozdravljajo svoje načelnike, a na obrazih sta se javljala strah in osuplost.

"Ha, taki sinovi!" je rekel gospod Andrej ter se nasmehnil, "torej iz garlača me pozdravljate?"

Tu se je starec obrnil in začel kričati:

"Pridte sem vsi! Pridite!"

Iz goščave se je pokazalo še par ljudi, med temi tudi drugi sin in smolar; vsi so tekli s pripravljenim orožjem, ker niso vedeli, kaj se je zgodilo, a stari je vnovič zakričal:

"Na kolena, lopovi, na kolena! To je gospod Kmitic! Kateri bedak je streljal? Sem ž njim!"

"Sam si streljal, oče," je rekel mladi Kemlič.

"Lažeš! Lažeš kakor pes! Gospod polkovnik, kdo je mogel vedeti, da je vaša milost v našem selišču! Za Boga, lastnim očem ne morem verjeti!"

"Jaz sem v lastni osebi," je rekel Kmitic in mu podal roko.

"O Jezus!" je odpovedal stari, "tak gost v gozdu. Očem ne morem verjeti. S čim naj sprejmemo vašo milost? Ko bi mi vedeli, ko bi se mi nadejali!"

Tu se je obrnil k sinovoma:

"Pojdi kdo izmed vaju k jami ter prinesi medice!"

"Daj, oče, ključ od kleti," je rekel eden izmed sinov.

Stari je začel iskati po pasu, obenem pa je sumljivo pogledal na sina.

"Ključ od kleti? A poznam te, cigan; več sam izpiješ, nego prineseš sem. Kaj? Sam pojdem; ključ od kleti bi rad! Pojdite ter mi odvalite panje, odprl in prinesel bom pa sam!"

"Torej imaš jamo pokrito s panji, gospod Kemlič?" je dejal Kmitic.

"Jeli mogoče kaj skriti pred takima razbojnikoma?" je odgovoril stari ter pokazal na sina. "Očeta bi pojedla. Ali sta še vedno tu? Pojdita in odvalita klade! Tako torej posluša ta onega, ki vas je rodil?"

Mladeniča sta naglo skočila za kočo h kupu nacepljenih klad.

"Kakor vidim, si s sinovoma malo navskriž?" je vprašal gospod Andrej.

"Kdo bi se mogel strinjati z njima? Biti se znata, pleniti znata, ko je pa treba delati z očetom, pa jima moram svoj del trgati iz grla . . . Tako veselje imam z njima. Sicer sta pa fanta kakor zubra. Prosim, stopite v kočo, ker tu je hladno. Za Boga! Takšen gost, takšen gost! Pod poveljstvom vaše milosti smo svoj čas več naplenili kakor zdaj celo leto. Uboštvo vlada sedaj. Brrr! Hudi časi, vedno hujši, pa tudi starost ni radost. Prosim, stopite v kočo čez nizki prag. Za Boga! Kje in kdo bi se nadejal vaše milosti!"

Stari Kemlič je govoril z neverjetno naglim in javkajočim glasom ter metal nagle in nemirne poglede na vse strani. Bil je to koščat in velik starec z neprijaznim obrazom, skrivljenim od starosti. Oči je imel škilaste, kakor tudi oba njegova sinova, obrvi in brke ščetinaste, pod katerimi je molela močno naprej spodnja ustnica, ki mu je segala, ko je govoril, skoraj do nosa, kakor pri ljudeh, ki nimajo zob. Spakedranost njegovega obraza je bila v protislovju z njegovo krepko postavo, ki je izdajala nenavadno moč in žilavost. Kretal se je tako naglo, kakor bi bil na vzmeteh; glavo je venomer obračal, hoteč objeti z očmi vse, kar ga je obkrožalo, bodisi ljudi ali stvari.

(Dalje prihodnjič.)

JOSEPH J. OGRIN
ODVETNIK
401 Engineers Bldg.
Main 4126
Zvečer:
15621 Waterloo Rd.
Kenmore 1694

GRDINA'S SHOPPE
Popolna zaloga oblek in vse opreme za novoste in družice
Beauty Parlor
Vedno najmodernejši ženski klobuki.
Trgovina zaprta vsako sredo pop. skozi celo leto.
6111 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 7112
(M. Thu. S.)

Razveselite srca svojcev in prijateljev v stari domovini s tem, da jih posetite za praznike
POSEBNI BOŽIČNI IZLET V JUGOSLAVIJO
na Cunardovem krasnem parniku
AQUITANIA ki odpotuje iz NEW YORKA V CHERBOURG
v sredo 3. decembra
pod osebnim vodstvom g. A. G. TWOMBLY iz clevelandskega urada Cunard linije, ki je dobro poznan našim rojakom, in ki se bo potrudil za vse posameznosti in bo rešil potnike vseh potniških skrbi. Dovolj zabave, udobni in čisti prostori, dobra, domača kuhinja na parniku. — Preskrbite si rezervacije pravočasno. Obrnite se do vašega lokalnega agenta
MIHALJEVICH BROS. 6201 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio
J. L. MIHELICH CO. 6419 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio
ali na
CUNARD LINE 1022 Chester Ave. CLEVELAND, OHIO

Za varnost vašega denarja, kupite Cunardove potovalne čeke.

Pokažite čut usmiljenja!

SKRB ZA OTROKE

Community sklad posluga varje otroke pred sirovostjo, zaničevanjem in zanemarjenjem. Agencije so skrbele lansko leto za 11,236 v njih domovih, pri rednikih, zavodih, sirotišnicah in bolnišnicah.

SKRB ZA DRUŽINE

Agencije Community sklada so postregle s živežem, obleko in streho 6,257 družinam in pomagale so 28,767 drugim v letu 1929. Slabi časi leta 1930 so dodali tisoče drugih.

Tudi — dom za onemogle — zdravje in postrežba — posamezna odpomoč bolnišnicam in zavodom — gradnja karakterja in državljanstva

Sedaj—kot še nikdar—je

ČAS DA SE DA

Cleveland Community skladu

Novembra 17. do 25.

(Ta oglas je dala Ameriška Domovina)